

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2009. február

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Ócsai Zoltán (ev. igazgató lelkész, Győr)

A hónap igéje: Jézus Krisztus mondja: „Hol van a ti hitetek?” (Lk 8,25a)

„Jó evangélikus, vigyáz a templomára, nem koptatja!” Egy kedves, öreg barátom mondogatta ezt gyakran, mikor olyan emberekről beszélt, akik csak névleg voltak evangélikusok, templomban azonban nem jártak, a gyülekezet életében nem vettek részt. Jókat mosolyogtunk rajta, pedig tudtuk, hogy ez nem vicc. Akikről beszéltünk, keresztények, evangélikusok, tudják is ezt, talán még egyházfenntartást is fizetnek, de a „templomra nagyon vigyáznak”.

Azt is el tudom képzelni, hogy büszkék evangélikus

voltukra. Meg tudják mutatni a család padját a templomban, a helyet, ahol gyermekkorukban belevéstek valamit az öreg fába, vagy büszkén mondják a régi memoriterek, kapásból idézik a Kis káté szavait, tudják a konfirmációi igéjüket. Minden gyermeket megkezeszteltetnek, nem engedik, hogy más felekezetű legyen bárki is a családban, esküvő is csak evangélikus lehet. Talán még valamilyen gyülekezeti testület tagjai is, szaktudásukkal segítik az egyházközösség életét, biztatják a lelkészt, hogy gyűjtse össze a fiatalokat.

Ezek az emberek nem hitehagyottak, nem azok, akik nem tudnak semmit az egyházzól, nem keverik össze az ökonómiát az ökumenével, és nem jönnek zavarba, ha adott esetben el kell mesélni egy bibliai történetet. Ők egyszerűen elfoglaltak, sokat dolgoznak, nem érnek rá csendben lenni. Reggel

korán kelnek, este fáradtan dőlnek ágyukba. Van hitük, csak nem használják. Van hitük, csak félnek, félnek attól, hogy lemaradnak, hogy a gyorsan változó világ elrohan mellettük. Féltik munkahelyeiket, féltik családjaikat, félnek a betegségektől, aggódva nézik a gazdasági válság jeleit. Hisznek ők Istenben, csak már nem tudják, mire jó ez a hit. Van hitük, csak a vihar megremiszi őket.

Olyanok, mint a tanítványok. Amikor a tenger lecsendesítése után a Mester felteszi a havi igénkben idézett kérdést a tanítványoknak, az evangélium szerint Jézus

már meggyógyította a kapernaumi százados szolgáját, a tanítványok látták a naini ifjú feltámasztását, szemtanúi lehettek sok csodának, hallhatták őt tanítani. Keresztelő János talán helyettük is megfogalmazta kétségeiket: „te vagy az eljövendő, vagy másat várjunk?” De hallhatták a választ is: „Sánták járnak, vakok látnak, szegényeknek hirdettetek az evangélium, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem!”.

A tanítványok nem hagyják el Jézust, nem fordulnak el tőle, sőt, ha baj van, hozzá kiáltanak: „Mester, Mester, elveszünk!”. Ezek a tanítványok büszkék arra, hogy Jézus mellett lehetnek, de a vihartól félnek. Hisznek ők benne, sok mindent tudnak Jézusról, tudják, hogy ő Isten Fia, de most nem akarnak elveszni.

Vegyük komolyan ennek a kérdésnek minden szavát! A kérdés arra vo-

natkozik, hogy HOL VAN a hitünk. Hová tettük, hová rejtettük, hová ástuk el? Egyáltalán, emlékszünk még rá, vagy úgy vagyunk vele, mint valami régen elfelejtett fényképpel, valami dereng, de már nem élesek az alakok? Hol van a ti hitetek? Mert van, csak nem használjuk.

Sokan közülünk úgy tekintenek a templomra, és ezen keresztül az Istenbe vetett hitre, mint egy tisztaszobára. Nem kell túl sokat használni, nem kell elkoptatni, különleges alkalmakra kell tartogatni! Talán összekeverjük a hitet Isten nevével, amit nem szabad hiába venni. Úgy nézünk az Istenbe vetett bizalomra, mint a szentek szentjére, az érinthetetlenre, amit tartogatni kell a nehéz időkre. Hitünk jól el van csomagolva, el van rejtve, nehogy ellopják, nehogy elveszen, őrizgetjük, vigyázunk rá, közben pedig megfélekedzünk róla.

A hit nem valami ünneplő ruha, nem valami különleges alkalmakra tartogatandó dísz, hanem a legközönségebb, ugyanakkor leginkább nélkülözhetetlen használati tárgy. Fontosabb, mint a fogkefe, mint a telefon, mint az autó vagy az internet. Nem akkor kell a hit, amikor épp vallásos műsor megy, amikor nagyünnep van, amikor rákérdeznek, hanem épp ellenkezőleg, a hit a hétköznapiak része kell, hogy legyen. Ha szabad ezt a fura képet használni, a tanítványok otthon hagyták hitüket, nem volt náluk, nem vitték magukkal, hisz csak a csónakba szálltak be, nem templomba mentek.

A kérdést Jézus nekünk szegezi: hol van a hited, emlékszel még rá, használod, tudod, mire jó?

*A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseménye*

Luther és a Biblia

- rajzpályázat értékelése -

Örömmel adjuk hírül, hogy a 'Luther és a Biblia' című rajzpályázatra beérkezett sok szép alkotás értékelése megtörtént.

A díjátadó ünnepség

2009. március 7-én, szombaton 14 órakor kezdődik az egyházkerület székházában (Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 26.),

melyre minden érdeklődőt szeretettel meghívunk. A nyerevényeket az egyházkerület elnöksége adja át a díjazottaknak. Ígéretünkhöz híven minden pályázó szerény ajándékot kap!

Az eredményekről és a díjátadásról minden pályázót levélben is értesítünk.

Az ünnepségen való részvételi szándékot kérjük bejelenteni a veszprem@lutheran.hu e-mail címen, vagy a 20/824-5896 telefonszámon.

A Luther-olvasókör nevében:

Isó Dorottya

2017 FELÉ

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Egyházunk elnöksége pályázatot ír ki korra, nemre való tekintet nélkül. A cél: megfogalmazni a reformáció jubileumi évének jelmondatát és/vagy szlogenjét. A győztes részt vehet egy Luther-emléktúrán Németországban.

Határidő: 2009 pünkösöd

Ezen túl pedig – határidő nélkül – szívesen várunk minden olyan levelet, ötletet, véleményt, amelyben egyháztagjaink megfogalmazzák, milyennek szeretnék látni egyházunkat 2017-ben, mit tudnak felajánlani a jubileumra, mit várnak, mit tartanak elsődleges célnak.

A leveleket az Evangélikus Élet szerkesztőségébe várjuk.
(1085 Budapest, Üllői út 24.)
A borítékra írják rá: Lutheránus.500

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívunk minden testvérünket hagyományos

EGYHÁZKERÜLETI NAPUNKRA,

amelyet az ajkai evangélikus templomban
(Ajka, Kossuth L. u. 2.)
tartunk **2009. február 28-án** (szombaton).

A részletes programot hetilapunkban, az Evangélikus Életben, valamint honlapunkon közöljük.

Az ebédlétszám miatt nyomatékosan kérjük testvéreinket, hogy részvételi szándékukat **legkésőbb február 20-ig** jelezzék a szokásos módon a győri püspöki hivatalban.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Elnöksége

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület

szeretettel hív és vár minden érdeklődőt közgyűlésére,

amelyet külmisziói nap keretében tart **február 21-én, szombaton a Deák téri gyülekezet nagytermében 10 és 15 óra között.**
(Budapest V. Deák tér 4.)

A külmisziói nap központi gondolata: *A régiék jó bizonyága.*

A NAP PROGRAMJA:

- 10.00 Áhítat – Gáncs Péter misszióért felelős püspök
- 10.30 Közgyűlés (elnöki, pénztárosi beszámoló, számvizsgálói jelentés, költségvetés-tervezet, tervek, javaslatok)
- 13.00 – 14.00 Ebédszünet
- 14.00 – 14.50 Könyvbemutató (dr. h.c. Keveházi László egyháztörténész)
- 14.45 Úti áldás: Brebovszkyne Pintér Márta elnök

Egyházunk Elnöksége ebben az évben is kéri gyülekezeti tagjainkat és minden – egyházunk szolgálatát támogató – adózó állampolgárt, hogy adójuk egyházak részére felajánlható 1%-át a Magyarországi Evangélikus Egyház részére ajánlják fel, melynek technikai száma:

0035

Köszönettel a MEE Elnöksége

A Tégy a Tehetségekért Alapítvány a 2006. évi felajánlható személyi jövedelemadóból 254 697 forintot kapott. A befolyt összeget diákok tanulmányainak segítésére fordította az alapítvány kuratóriuma.

Támogatásukat megköszönve a jövőben is számítunk felajánlásukra.

Adószám: 18534984-1-08

Beled, 2009. január 28.

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma
2008. március 8-án
jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 950 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 30 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

13. A hajó

A keresztény szimbolika szívesen és gyakran él a mindennapi életben használatos tárgyakkal vagy általánosan ismert jelenségekkel, hogy ezekkel teológiai, hitbéli üzenetet közvetítsen. Kicsivel utal a nagyobbra, az anyaggal a lelkire, anélkül, hogy a kicsit vagy a tárgyi-anyagot lebecsülne.

Igy történik akkor is, amikor a hajót használja szimbólumként. Ki tudja, hányféle úszó alkalmasosság szelte a tengerek és történelmünk hullámain a nád és gyékénykévékből mesterien összefűzött lélekvesztőtől a fatörzsből kivájt teknőn át az elsüllyedhetetlennek minősített Titanic-ig, Kolumbusz Santa Maria-jától a vízen mozgó harctérként működő repülőgép-anyahajóig, elképesztő befogadóképességű tankerekig és az atommeghajtású tengeralttájkáig.

Bibliát ismerő kereszténynek talán mégis Noé bárkája jut az eszébe. Nem is csupán azért, mert időről időre biblicista megszállottak

vagy szenzációra és pénzre éhes kalandorok rugaszkodnak neki a szárazra került bárka maradványai felkutatásának. Noé bárkája jel, Isten ítéleténél is nagyobb irgalmának a jele. Isten meg akarja, és meg is tudja menteni a hozzá hűséges Noét nyolcadmagával és a teremtettség reprezentánsaival együtt. Nem Noé, hanem Isten a kapitánya a bárkának: az ő parancsára épül, és az ajtót is ő zárja be a bevonulók után.

Jézus halászbárkából hívja el első tanítványait. Viharban hanykolódó csónakban menti meg a pánikba esett, vízijártassággal rendelkező, de emberhalásznak szánt csapa-

tát. Csónakból tanítja a parton állókat, hogy azok, Jézus szeretetének a vonzásában, a „kicsiny bárka” utasaivá bátorodjanak. A kapitánya a „kicsiny bárkában” is Jézus marad.

Keresztelési könyvecskéjében Luther is használja az özönvíz és a bárka jelét. Az ősi „özönvíz-imádság” szavaival azért könyörög és imádkoztatja a jelenlévőket is, hogy a keresztség üdvösséges özönvizében minden elpusztuljon a kereszteleendőben, amit Ádámtól örökölt, és amit maga is hozzáadott, hogy a hitetlenek közül a keresztény szent nép, vagyis az anyaszentegyház bárkájába mentessék, minden hívővel együtt buzgó lélekkel és örvendező reménységgel szolgálja Istent, és minden hívővel együtt örök életre jusson Jézus Krisztus által.

Amikor egy ősi örmény templom ajtajának két szárnyába belefartag-ták a bárkába való bevonulás és a kivonulás képét, azt jelzik, hogy aki itt belép, a templom *hajójába* lép be. Isten népe közösségében, az anyaszentegyházban találhat menedékre és „biztos, védett kikötőre.” (EÉ 286,5) Véletlen lenne, hogy a hagyományos rend szerint épült templomok hívőket befogadó részét hajónak nevezzük, amelynek a népe az oltártérrel jelzett kikötő, vagyis Isten új világa felé tart?

Skandináv területen alig akad templom, amelynek a mennyezetéről ne csüngene le hajómodell (képünkön). A templom hajójá-

nak, az egyháznak a népe itt köszönte meg a halászsákmányból való kenyeret, itt könyörgött a veszélyes vizeken hajózókért, és itt, a hajómodell alatt, a templom hajójában ajánlotta Krisztus irgalmas emlékezetébe azokat, akik nem tértek haza, mert elnyelte őket a tenger. A „kicsiny bárka” népe csak Krisztus irgalmas hatalmának oltalmában hajózhat. (EÉ 262,2)

A barokk kor egyházművészete bonyolult allegóriát alkotott a hajó egyszerű jeléből. A Somló-hegy déli tövében áll egy templom. Pálos szerzetesek faragták a berendezését. A szószék hajót utánoz, egészen a részletekig. A horgony is ott lóg az orrából. A szószékre nyíló ajtó szárnyainak a borítása adja ki az árbocot. A hangvető textiltől szőtt csikos vászna imitálja a vitorlát. A szószék-hajó oldalára a könyvtartó takaró-jaként igazi halászhajó van kivetve. A barokktól való minden viszolygásom ellenére van igaz mondanivalója ennek a hajószószéknek: a hirdetett evangélium gyűjt népet az egyház hajójába.

Eppen csak mögöttünk van az ökumenikus imahét. Az ökumené jelképe is a hajó. Végtelenül egyszerű vonalakkal jelzett hajó. Kereszt az árbóca, Krisztus jele. A Kapitány jelképezi, aki az Atya akaratából beszállt a mi csónakunkba. Halálával és feltámadásával mentette meg a világot a végleges elmerüléstől. Vitorla nem lobog az ökumené hajóján, mert a Szentlélek Krisztust dicsőíti, hogy Jézus vonzásában az „egy, szent, egycélemes és apostoli” egyház hajójában hajózzunk, és ne tévedjünk semmiféle privát vállalkozó kalózhajójára. Ez pusztító mélység felé tart. A hajó, amelynek a kormányrúdjá Krisztus kezében van, aki nemhogy nem alszik, de még nem is szunyókál (Énekem az Úr. 109,2), biztos kikötő reménységében halad.

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

„Az ország papja és az ország koldusa”

Székács József

(1809-1876)

Amint a cím is mutatja, nem „dunántúli” volt, hanem az „országé”. S talán az is meglepő a címben, hogy valaki egyszerre „pap” és „koldus”. Székács József életében mindkét szó hangsúlyos lett, s ezért országos jelentőségű „papi” és „koldusi” szolgálatáért érdemes születésének 200. évében róla megemlékeznünk dunántúli lapunkban is.

A történet arról szól, hogyan lett az orosházi tímár fiából lelkész és püspök. A „kicsi Jóskát” alacsony termetű, vézna, törekeny gyermeknek mondták ismerősei, de az iskolában annál inkább kitűnt. Vonzotta a könyv, hajította a tudás vágya. Hét testvérrel élt és

nevelkedett a családban. Apja – mi mást tehetett volna – tímárinasnak akarta adni, s már a kocsin ültek, hogy e célból Gyulára menjenek, amikor Szigethy József lelkész találkozott velük. S mivel ismerte a fiú adottságait, sikerült az apát erről az útról lebeszélnie. Így lett a fiúból mezőberényi diák. Innen hat év után, 1826-ban jóakarói révén Sopronba került. Édesanyja ezzel búcsúzott tőle: „Ne feledd az imádságot, kerülj a rossz társaságot.” Itt a Soproni Magyar Társaság

tagja lett, de szorgalmas és kiemelkedően eredményes tanulása mellett társai tanítója,

nevelője is. Kis János püspök is felfigyelt rá, tanította és fámulusa lett a püspöknek. Tanulmányai befejeztével több helyre is hívták tanítónak, egy családnál nevelő lett. De ekkor már írt, elsősorban prózát és verseket. Közben külföldön is járt, s hazakerülve Eperjes lett lakóhelye. Itt végzett jogi tanulmányait, majd Rudnára került nevelőként. Ekkor még nem gondolt a lelkészi hivatásra, annak ellenére, hogy Berlinben és Lipcsében teológiát is tanult. 1837-ben meghívták a pesti lelkészi állásra. Bajuszosan és dolmányban tartotta igehirdetését, mert a Deák-téri lelkész bajuszosan nem engedte papi ruhában a szószékre. Nagy többséggel megválasztották, és 1837 novemberében szentelte és iktatta be Szeberényi János bányakerületi püspök.

(Folytatás az 5. oldalon.)

HÍREK

- 225 éves a soproni evangélikus templom

A Soproni Evangélikus Gyülekezet 1781 februárjában beadta kérelmét egy új, végleges templom építésére. A császári engedély 1782 márciusára érkezett meg, és a gyülekezet lázas munkába kezdett. Ennek köszönhetően mai szemmel nézve is hihetetlenül gyorsan felépült a hatalmas templomépület, amit 1784. január 1-jén *Torkos József*, a gyülekezet lelkésze a 26. zsoltár szavaival szentelt fel.

Ennek emlékére a 225 éves évfordulóján nagyszabású ünnepségsorozattal ad hálát a Soproni Evangélikus

Egyházközség Istennek templomáért és a benne élő közösségért.

Az ünnepségsorozat nyitó akkordjára január 2-án, szombaton délután került sor, amikor a temetőben a gyülekezet tagjai megkoszorúzták lelkészeinek sírját, illetve felavatták a templomtorony díszkivilágítását.

A sorozat legnagyobb ünnepe a 2009. január 4-i ünnepi kétnyelvű istentisztelet volt, amelyen a gyülekezet lelkészei, Hegedűs Attila, Gabnai Sándor és Volker Menke végezték a liturgiai szolgálatot. Ittész János püspök Jak 4,10–17-ről elmondott prédikációjában arról szólt, hogy a múlt emlegetése helyett a jövő felé kell néznünk. Gyakran azt hisszük, hogy mi irányítjuk az eseményeket. Csakhogy éppen emiatt megy tönkre világunk: Istent nem lehet büntetlenül kihagyni a dolgainkból. Sopron is gyakran azért szenvedett, mert sok nagyúr azt gondolta, hogy urala lehet az életnek. Bele is roppant a közösség az ő terveikbe. Ezért áll ez a templom is, hogy a hitlenkedő szívünket újra meg újra figyelmeztesse: Isten nélkül csak múló árnyék az életünk, sorsunk és alkotásunk. Isten azonban nem akarja, hogy mi nyomtalanul elporladjunk.

Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen dr. Szála Erzsébet, a gyülekezet gyűjteményeinek igazgatója megnyitotta a templom előterében bemutatott gyülekezettörténeti kiállítást. Végül Firtl Máttyás országgyűlési képviselő, Gabnai Sándor esperes és Ittész János püspök köszöntötte az ünneplő gyülekezetet.

Az ünnepségsorozat két héttel később folytatódott egy gyermekrajzpályázattal és -kiállítással, majd február 18-án tudományos üléssel, ahol dr. h.c. Keveházi László egyháztörténész, dr. Harmati Béla művészettörténész, dr. Winkler Gábor építész, dr. Szála Erzsébet, illetve Varga Imréné levéltáros tartott előadást, felvillantva a templom építésének gazdasági, gyülekezeti és kultúrtörténeti hátterét, valamint bemutatva a gyülekezeti gyűjtemény gazdagságát.

A programsorozat még nem ért véget: egy tavaszi és egy őszi koncerttel, illetve a gyülekezet általános iskolájának tanárai által bemutatandó gyermekdarabbal szeretnénk teljessé tenni az ünnepet.

Hegedűs Attila

- Bencés gimnazisták látogatása a győri püspöki hivatalban

Az évenként meghirdetett ökumenikus imahetek a pannonhalmi apátságban ökumenikus imaórák keretében hívnak előadókat a történelmi egyházak képviselői közül. Ettől az évtől kezdve a pannonhalmi bencés gimnázium vezetői úgy döntöttek,

hogy az ismerkedés körét a diákokra is kiterjesztik, hogy az ökumenikus tapasztalatszerzés számukra is közvetlenebb és személyes legyen. Ennek szellemében tett látogatást a gimnázium 10/b osztálya január 17-én, szombaton délután – Dénesi Tamás tanár és Dejesics Konrád szerzetes vezetésével – a győri evangélikus püspöki hivatalban, ahol Ittész János elnök-püspök fogadta a mintegy harminc diákot.

A délutáni programjaként Ócsai Zoltán győri lelkész először az evangélikusok énekkincsét mutatta be a fiataloknak, majd Percze Sándor győr-ménfőcsanakai lelkész Evangélikusokról nem csak evangélikusoknak címmel tartott bemutatót egyházunk néhány jelképéről. A látogatás Ittész János püspök előadásával, majd csoportos bibliatanulmánnyal zárult.

- Ökumenikus imaheti alkalmak

Ebben az évben január 18. és 25. között került megrendezésre az ökumenikus imahét. A Győrben rendezett – dunántúli – nyitó alkalom az evangélikus Öregtemplomban volt január 19-én, hétfőn este, melyen Márkus Mihály, a Dunántúli Református Egyházkerület

lelkész üdvözlő püspöke hirdetett igét. Az igeliturgiában – a helyi történelmi egyházak és a győri baptista közösség lelkésze mellett – részt vett Ittész János, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, Pápai Lajos, a győri római katolikus megyéspüspök. Az alkalmat megtisztelte jelenlétével Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület megválasztott és január 30-án beiktatott püspöke is.

Az ökumenikus mozgalmat egy évszázaddal ezelőtt két anglikán lelkész indította útjára a keresztény egység jegyében. 1968-tól pedig a világ egyházai, gyülekezetei és keresztény közösségei útmutató segédanyagot is kapnak az imanyolcad ünnepléséhez.

- Sajtótájékoztató Pápán

A Biblia éve programsorozat sajtótájékoztatóval zárult Pápán az evangélikus gyülekezeti házban január 24-én. Ezen a város olyan közismert személyiségei voltak jelen, mint dr. Áldozó Tamás alpolgármester, Veszpréminé Turcsányi Valéria, a JMK igazgatója, dr. Csernai Balázs rk. káplán, ifj. Márkus Mihály református lelkész, Varga György ny. evangélikus esperes, Boncz Zoltán baptista lelkész, dr. Nagy L. István és dr. Mezei Zsolt, a múzeum és a pápai református gyűjtemény tudományos képviselői, valamint Polgárdi Sándor evangélikus esperes.

A sajtótájékoztatón példaértékű együttműködésről szóltak a jelenlévők, amely a város vezetése, az egyházak képviselői és a múzeumok, gyűjtemények között kialakult. Az alpolgármester köszöntőjében kifejtette, hogy ez a fajta együttműködés nagyon sok újabb lehetőséget teremthet meg az előttük álló időszakban.

Egymást tudjuk gazdagítani, rácsodálkozhatunk egymás értékeire, a másik fontosságára, segítőkészségére. Ebből a város is sokat tud kamatoztatni.

Pápán az egyházak egy programfüzetet is összeállítottak, amelyben az egész évi események voltak olvashatók. A Szentírással kapcsolatos lelki kincseket érdemes megmutatni az érdeklődő embereknek. Könyvtári érdekességekre is sikerült felhívni a figyelmet, amit „az utca embere” nem tekinthetett volna meg – hangsúlyozták a gyűjtemények képviselői.

Az előző hónapokban az egyházak képviselőivel a város vezetése tárgyalt arról, hogy közösen nyújtsanak be pályázatot a három emblematis templom felújítására. A város rehabilitációs munkái – a Fő tér felújítása és a belváros megújítása – egybe esne a templomok megújításával.

A sajtótájékoztató végén a városi televízió által összeállított filmet tekintették meg a résztvevők a Biblia évének eseményeiről.

P.S.

(Folytatás a 3. oldalról.)

Lassan egyházunk egyik vezetője lett. Belesodródott, sőt vezetője lett az ún. „pá-tensharcnak”, vagyis az egyház autonómiájáért (önkormányzatáért) folyó küzdelemnek, akkor, amikor a levert szabadságharc után ezt el akarták venni egyházunktól. Ekkor „Székács prédikációi évek hosszú során át valódi ünnepei voltak a fővárosi közönségnek.” A Bajza József felett elmondott gyászbeszéde után nevezte őt egy katolikus püspök „az ország papjának.”

S hogyan lett a papból „koldus”? A református Török Pál lelkéssel a „Protestáns Egyházi és Iskolai Lapban” szót emeltek „a szegénység enyhítésére és a közszellem gyámolítására”. Nem csatlakozhattak a Gusztáv Adolf Gyámintézethez, ezért megalakították a Magyarországi Ágostai Hitvallású Evangélikus Gyámintézetet. Ez még 1844-ben kezdődött. Ennek gyümölcse lett a későbbi Egyetemes Gyámintézet s annak különböző ágai. Székács pedig fáradhatatlanul végezte szeretetszolgálatát, biztatott, „koldult”, hogy szegény testvéreinek és gyülekezeteinek segíteni tudjon. A mérhetetlen akkori nyomor indította őt egy cikkének megírására: „Nyájhoz pásztor” címmel. A kiegyezés utáni fejlődésben reménykedve írta: „Virrad a jobb remény, Épül a rabság tüntivel a beteg. Szűn lázas álma, vére csendes, lelke derült, epedése józan...”

Amikor az ország papjára és koldusára emlékezünk 2009-ben, jó lenne, ha bennünk is ez a remény erősödhetne mai helyzetünkben!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület vezetősége pályázatot ír ki a MAHEM megalakulásának 100. évfordulójára teológusok, doktoranduszok és lelkészek részére.

A pályázat célja: a teológusok figyelmének felhívása a külmiszió munkájára, a 100 évvel ezelőtt alakult egyesület és jogutódja, az EKME értékelése és a jövő útja.

A pályázat címe:

Missziói koncepció a 20. században vagy Európa mint missziói terület a 21. században.

A dolgozat terjedelme: 10–12 ezer karakter (10 gépelt oldal).

A beadás módja: CD-n és papíron.

Pályadíjak: 1. díj: 50 ezer forint

és felolvasása a külmiszió ünnepén

2. díj: 40 ezer forint

3. díj: 30 ezer forint,

valamint mindegyik díjazott dolgozat megjelentetése valamely folyóiratban vagy külön kiadványban.

Beadási határidő: 2009. augusztus 31.

Eredményhirdetés: 2009. október 9-én, a külmiszió ünnepén.

Információ és leadás:

Breboszkyné Pintér Márta társelnöknél:
1085 Budapest Üllői út 24.

Tel: 20/824-2791, e-mail:

marta.pinter@lutheran.hu

Bödecs Barnabás (ny. ev. lelkész, Győr)

Zoltán László 1915-2008

„Aki benne hisz, az nem menekül el.” (Ézs 28,16) A karácsonykor elhunyt Zoltán László lelkész testvérünknek ez az ígévers volt a hitre hívó kedves ígéje. Költő és író ember volt, aki élete nagy részében fontosnak tartotta elmondani, amit Jézus szavai jelentettek számára. Ez a róla való megemlékezés akár verseinek idézeteiből is állhatna...

Zoltán László 1915. május 10-én született Pestszenterzsébeten ötödik gyermekként. Egy testvére korán meghalt. A háború és a sok nélkülözés őket sem kerülhette el. Ezért „nem voltam benn a családtervben” – írja magáról.

Ifjúkorában igyekezett németül és franciául tanulni, a kereskedelem területén szerteinek életét megkönnyíteni. Elvégezte a kereskedelmi akadémiát, így az 1936–40 közötti években az akkori „Hangya” Szövetkezetenél könyvelő lett. A katonaságnál – végzettségét tekintve – karposzmányosként jegyezték be. Ebben az időben, – huszonhat évesen – kapott elhívást a lelkészi szolgálatra.

A soproni teológián azután megismerte Podmaniczky Pált, a külmiszió professzorát, Deák Jánost, aki a Biblia héber nyelvét tanította, valamint Budaker Oszkárt, a modern világ keresztyénységének kísértéseit feltáró teológiai professzort, akik nagy hatással voltak rá.

Raffai Sándor püspök 1944. június 13-án szentelte lelkésszé Budapesten. Szolgált Kiskőrösön, Csengődön, Gyúron, sokszor szórványokat járva hirdette az igét. Végül Hegyeshalomban volt parókus huszonegy éven át, majd három évig Órimagyarósdon szolgált. Nyugdíjas éveiben több helyen is helyettesített.

1947-ben vette feleségül Gats Ilona soproni tanítónőt. Isten házasságukat három fiúgyermekkel áldotta meg. 1983 óta özvegy volt.

A gyülekezeteken és gyermekein kívül gyászolja hét unokája és két dédunokája, valamint Amerikában élő nővére. A soproni temetőben január 9-én helyezték nyugalomra felesége mellé.

Csapó Attila (tanár, Pápa)

Ártó szenvedélyek és felemelő érzések

- Hálaadás a Biblia évéért -

Az emberiség sokszor levizsgázott már. Rontó szenvedélyei közül csak néhányat emelek ki: háborúk, „fajtalankodás”, egymás elleni agresszivitás. S ebbe nagyon sok minden beletartozik, az első atombomba ledobásától a magzatok elpusztításáig. Milyen szörnyű dolog arra gondolni, hány csecsemővel több születne meg évente, ha nem vetnék el az életkezdeményeket! S mindez ugyanaz az ember teszi, aki leszállt a Holdra, űrszondákat küldött a Marsra, s számos orvosi, fizikai, és irodalmi Nobel-díj birtokosa. Hogyan lehet ekkora ellentét ember és ember között?

Pál apostol a rómaiakhoz írt levelében rendkívül kritikusan szól rossz emberi tulajdonságainkról.

Jézust keresztre feszítették, pedig földi élete csupa jószág volt. S csak Isten Fia lehetett az, aki ennyi gonoszság után – ami őt érte megfeszítéséig –, azt tudja mondani feltámadása után tanítványainak: „Békesség néktek!”

Ebben a szétzilálódott, ellentétekkel terhes világban meg kellett rendezni a Biblia évét, mert így nagyobb volt az esélye, hogy minél több ígéje, lapja, története, üzenete váljon ismertté azok előtt, akik eddig nem forgatták a Könyvek Könyvét.

Merem hinni azt, hogy ezentúl sokkal többen olvassák a Bibliát. Mert egy részlet, egy kiválasztott igeszakasz felébredhet a kíváncsiságot.

Felejthetetlen élményekkel gazdagodtunk az elmúlt év során. Emberi arcok, tekintetek jelennek meg előttem, akik rácsodálkozva figyeltek egy-egy előadóra. Barátságok, kapcsolatok szövődtek, emberek nyíltak meg ebben az évben. Élmények sokasága kísérte napjainkat, rendezvények tették színesebbé mindennapjainkat.

Istenünk, köszönjük neked, hogy velünk voltál, amikor a Könyvek Könyve került a középpontba, s kérünk arra, hogy a jövőben is kísérd figyelemmel utunkat! Add, hogy a Bibliáról egyetlen napon se feledkezzünk meg! Ámen!

(Mészáros Tibor illusztrációja)

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

Ha egy idegen belép vasárnap délelőtt valamely templomunk ajtaján, előfordulhat, hogy komor, örömtelen keresztyénekkal találkozunk. Mintha keresztyénségünkben hiányozna a derű, az öröm. Van-e okunk örülni? Mi alapozza meg a keresztyén ember derűjét? A farsang, a karneválok havában ezekre a kérdé-

sekre ad választ induló sorozatunk első témája a lutheri derű bemutatásával.

Közben továbbra is várjuk olvasóink kérdéseit, melyek alapján szerkesztjük sorozatunk további részeit. Elsőként fogadják szeretettel ezt az írást!

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

Luther derűje

Ha komolyan vesszük – és miért ne vennénk komolyan – hogy Luther élete végéig a „kereszt teológusának” vallotta magát, akinek – Walther von Loewenich szavával élve – egész életművét újra meg újra más-más hangszerelésben felszendülő alapmelódiaként hatja át Jézus szava: »...aki nem veszi föl keresztjét, és nem követ engem, nem méltó hozzám« (Mt 10,38), azt kellene feltételeznünk, hogy a reformátor komolyságát soha nem tudta derűre, vidámságra váltani. Ezzel szemben írásai, feljegyzett szavai és kortársainak ránk maradt beszámolóit alapján bizton állíthatjuk, hogy Luther jó humorú, derűs alaptermészetű, vidám ember volt. A kereszttel fémjelzett sajátos teológiai látásmódja nem tette sem komorrá, sem lehangolttá, ellenkezőleg: felszabadította. Szavaiban mindig a lélekben felszabadult ember derűje tükröződik.

Ha e derű titkát keressük, akkor Luther theologia crucis-ának titkát kell kutatnunk és megértenünk.

A kereszt teológusa úgy látja a dolgokat, ahogy azok valóban vannak – állítja Luther a *Heidelbergi disputáció*ban. Majd kifejti, hogy a kereszt teológusa a valóban jót látja jónak, és a valóban rosszat rossznak. Itt rejtőzik a titok! Ha emberi értelmünk ítéletére hagyatkozunk, rendre a rossz dolgok közé soroljuk mindazt, amivel Isten a javunkat munkálja. Csak azért, mert pillanatnyi kellemetlenséget, fájdalmat, szenvedést okoznak. Életünk végességére gondolva pedig egyenesen kétségbe esünk. A halálnál rosszabb dolgot értelmünk elgondolni sem tud. Ezért tölti el szívünket vigasztalhatatlan fájdalom akkor is, amikor szeretteinket gyászoljuk. Luther szerint mindez csak azért van, mert nem úgy látjuk a dolgokat, ahogy azok valóban vannak. A kereszt teológusa számára minden jó, ami Isten akaratából van, ami akaratával egyezik, mert annak biztosan jó és üdvös a kimenetele. Ezért az Isten akaratából viselt szenvedés és az Isten kezéből elfogadott halál csakis jó lehet. Ennek bizonyosságában reménység-gel lehet elviselni, ill. reménységgel lehet szembenézni vele.

Ez a reménység Luther derűjének a forrása. Mivel szilárd meggyőződése volt, hogy egész élete Isten akaratának van alávetve, és Isten szolgálatában áll, a reménység az emberileg legreménytelenebb helyzetekben sem hagyta el. Ez nem jelenti, hogy pl. kislánya, Magdaléna halálós ágya mellett ne bánkódott volna. Belső derűjét azonban mégsem veszítette el. Ezért tudta így vigasztalni feleségét: „Kedves Kata, gondold meg, hová megy...” És a haldokló kislánytól is bátorítónan kérdezte: „Magdalénácska, kisle-

ányom, ugye szívesen itt maradnál apáddal; de ugyanolyan szívesen térsz meg ahhoz a másik Atyádhoz?” Luthernek nem volt kétsége, hogy kislányával a dolgok igaz valósága szerint semmi rossz nem történik, ellenkezőleg, a legnagyobb jónak lesz része: hazatér a mennyei Atyához, ahol reménység szerint majd újra viszontláthatja.

Luther – a kereszt teológusaként – úgy látja, hogy ami halálunkkor történik velünk, az nem halál. Mert a halál valójában nem más, mint a halálfélelem. Luther ezt nevezi a halál megizlésének. „S hogy milyen fájdalmas a halálnak izlése, láthatjuk Krisztusról, aki (Mt 26-ban) így szól: »Feltette igen szomorú az én lelkem mindhalálig«. Krisztus ott a kertben halt meg, mert a halál-izlés: a halál. ... Az angyalok közül sem értheti meg senki, milyen hatalmas dolog, hogy a pörusain ő vért izzadott. Ez hát a halál izlése, félelme; az apostolok ebből mit sem értek.»

Luther szerint a gyermekek nem ismerik ezt a félelmet, ezért számukra a halál nem fájdalmas: olyan, mintha elaludnának. Ezért mondja: „A halálfélelem nem egyéb, mint a halál maga, aki pedig a halált kiveti szívéből, az a halált nem izleli, nem is érzi.” Az úgy halhat meg, mint a gyermekek. A lélek derűjét megőrizve, reménységgel távozhat.

Ha valaki az „utolsó ellenséggel” szembenézve meg tudja őrizni derűjét, az az egész életet derűvel szemlélheti. Ezért nem volt idegen Luthertől a humor sem. Igaz, ebben megmaradt kora gyermekének. A 16. században a humor szinte egyet jelentett a szellemi ellenfelek – nemegyszer vaskos – kigúnyolásával. Ez általában gúnyrajzok készítésével, majd azokhoz írt magyarázó szövegek közreadásával történt. Luthert később sokan elítélték, amiért maga is szívesen élt ilyen eszközökkel. Mégsem gondolom, hogy pl. a közismert Pápaszámár, vagy a freibergi Barátborjú gúnyrajzhoz írt magyarázata miatt Luthert utólag elítélnünk vagy éppen mentegetnünk kellene. Mint ahogy a Luther vitáiraiban előforduló, az ellenfelet maró iróniával, sőt gúnyal illető részletekért sem kell szégyenkeznünk.

Végül nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy Luther derűje és humora feleségének írt leveleiben is rendre megnyilvánult. Abban is, ahogy Kata asszonnyal élcelődött, nemegyszer pl. „Doktor Katának” vagy „Kedves Kató uram”-nak titulálva őt. És abban is, ahogy a napi eseményekről tájékoztatta. Máskor meg felesége túlzott aggodalmaskodását vette célba. Halála előtt Mansfeldbe tett útjának egyik állomásáról írja: „Legszentebb Doktorné Asszony! Igen hálással köszönjük az Ön nagy aggodását,

melytől Ön még aludni sem tud. Mert azóta, hogy Ön aggódik értünk, majdnem tűzhalált szenvedtünk szállásunkon a szobám ajtaja előtt. Tegnap pedig kétségtelenül az Ön aggodása következtében egy kő majdnem a fejünkre esett, és kis híja, hogy össze nem morzsolta, mint valami egeret a csapda. Mert a belső szobánkban két napig szóródott a méz és agyag a fejünk felett, míg embereket hoztunk, akik két ujjal nyúltak csak a kőhöz, és tüstént leesett. Akkor volt, mint egy hosszú párna, s olyan széles volt, mint két nagy tenyér. A kő arra gondolt, hogy meg fogja köszönni az Ön szent aggodását, ha a jóságos szent angyalok nem őrizték volna. Félek, ha Te nem hagysz fel aggodásoddal, elnyel minket a föld, és az összes elemek üldözni fognak bennünket.”

A sors iróniája (?) hogy Luther ezt az útját valóban nem élte túl: a levél írása után néhány nappal érte a halál.

Véghelyi Antal

(ev. lelkész, teológiai szakértő, Budapest)

Egy régi-új könyvet ajánlunk minden érdeklődő figyelmébe. Régi azért, mert először 1944-ben jelent meg a szerző kiadásában, új azért, mert azóta csak most vehető újra kézbe.

Jánosy Lajos 'Az egyházi év útmutatása' című könyve ma is időszerű és nélkülözhetetlen egyházunkban nemcsak lelkészek, hanem gyülekezeti tagok számára is, mivel részletesen, alaposan elénk tárja, hogy mi az egyházi év alapja és rendeltetése. „Az egyházi év Krisztus-év, az Úr kegyelmének kedves esztendeje (Lk 4,19), amelyben a váltásmű isteni drámája...jelenvalóvá lesz.”

A szerző bemutatja nemcsak az általunk ismert nagyünnepek biblikus hátterét és a történelem során kialakulásuk folyamatát, hanem feltárja a nagyünnepek közötti ünnepek, a vasárnapok sajátos mondanivalóját, üzenetét is. Könyvét olvasva sok fontos ismerettel gyarapodhatunk, de szembesülhetünk az évtizedek, évszázadok helytelen gyakorlatával is. Így segít abban, hogy Krisztusra tekintve, Krisztustól tanulva, Krisztushoz igazodva hétről hétre, napról napra, ünnepről ünnepre újra és újra megtérjünk Krisztusunkhoz, hogy egész életünk őt hirdesse.

A könyv megrendelhető a Veszprémi Evangélikus Lelkészi Hivatalban, 8200 Veszprém, Kossuth u. 4. Tel.: 88/421-618. Ára: 780 Ft + postaköltség. Forgalmazza a Luther Kiadó és a Huszár Gál Könyvesbolt Budapesten, a Tiszta Forrás Könyvesbolt Győrben.

Isó Zoltán

a *Fraternitas Lelkészegyesület* elnöke

Tubán József (ev. lelkész, Csorna)

Esperesként ciklusokon át...

Interjú Szemerei Jánossal, a Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmege esperesével

- Ön az egyetlen esperes egyházkerületünkben, aki az előző ciklusban is hivatalában volt. Milyen nehézségekkel kell szembenéznie a nagy kiterjedésű, sok szóróvánnyal rendelkező gyülekezetekből álló egyházmegeének?

- A Somogy-Zalai Egyházmege az egyházkerület legnagyobb területű és egyben legkisebb lélekszámú egyházmegeje. A két bázismezén túl, a Balaton mindkét végén átlógunk Veszprém megyébe, délen egy kicsit Baranyába is. Hogy mit jelentenek nálunk, illetve számunka a távolságok, azt két érdekességgel tudom illusztrálni. A korábbi ciklus kezdetén, amikor még csak öt egyházmege működött a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben, kiszámoltam, hogy míg a kerületben rajtam kívül a négy esperes kollégám összesen 250 km-t utazott, hogy eljusson Győrbe, a kerületi központba, addig én Kaposvárról egyedül 203-at. A másik: jelenleg is a keszthelyi gyülekezetünkben gondozzuk a Veszprém megye területén fekvő Sümeg és Tapolca evangélikusságát. Ez a két település a korábbi ciklusban az öt esperesi hivatal közül a miénktől volt a legmesszebb! Mostanra annyit változott a helyzet, hogy a kettévált Győr-Soproni Egyházmege mindkét utódjának esperesi hivatala valamivel messzebb került. A jelzett települések viszont ezzel nem kerültek közelebb hozzánk. A szóróványhelyzet nagy teher. Van olyan gyülekezetünk, ahol bőségesen lenne munka két lelkésznek is, de a kevés evangélikus nem tud két lelkészi állást fenntartani. Annak ellenére sem, hogy az egy főre jutó áldozatkészség a mi egyházmegeünkben a legmagasabb az egész kerületben. A távolságok áthidalása, a kapcsolatok építése itt, a mi vidékünkön sokkal több energiát, pénzt, időt és fáradságot igényel. Viszont tanulható és gyakorolható a kicsin, a kevésen való hűség bibliai igazsága.

- Milyen téren tapasztalt előremozdulást, és milyen téren negatív változást egyházmegejében esperesi szolgálati ideje alatt?

- Erre a kérdésre nem tudok úgy válaszolni, mintha esperesként passzív szemlélője lennék az egyházmege életének. Azt tapasztaltam, hogy csak ott volt előremozdulás, ahol ezért komoly munkát végeztünk, a negatív változásokhoz viszont elég volt, ha valamire nem figyeltünk eléggé. Esperesi szolgálatomban kiemelt figyelmet szenteltem és nagy energiákat mozgósítottam a válságócok felszámolására, később a válságtünetek lehető leggyorsabb kezelésére. Az abnormális helyzetek mindegyikét sikerült felszámolni. A legörvendetesebb változásnak Tabon örülhettünk. Itt egy – bibliai szóval élve – „halófélben” lévő gyülekezet gyógyulásának, anyagi és lelki megerősödésének lehettem magam is segítője és tanúja az utóbbi években.

Előremozdulás volt az ingatlanjaink felújítása terén. Leírva is meghökkentő, de az

elmúlt 8 év alatt egyházmegeünk 52 templomából 29-et felújítottunk, 8 gyülekezetben építettünk új vagy alakítottunk ki újonnan gyülekezeti házat vagy termet. 2 új lelkészlakást építettünk 4-et pedig teljesen felújítottunk. Ez nem véletlenül alakult így. A gyülekezeteknek szakmai tanácsot és segítséget, a külső pályázatokon indulóknak elsőként az országban megyei keretünkben önrész támogatást nyújtottunk. Ez hatványozottan megtért. E munkában Szilvás László egyházmegei építési felelősünktől olyan önzetlen szakmai segítséget kaptunk, amit kellőképpen meg sem tudunk köszönni!

Előreléptünk evangélikus hagyományaink ápolásában, identitásunk erősítésében is. Dr. Jáni János gyűjteményi felelősünk szerkesztésében az országban egyedülálló könyvet adtunk ki, amely bemutatja egyházmegeünket és annak gyülekezeteit. Ennek a könyvnek az első kiadása néhány hét alatt elfogyott, ezért javítva másodszor is kiadtuk. Köszönet a szerkesztő hűség és fáradhatatlan munkájáért! Előrelépés, hogy hosszú idő után 18 anyagyülekezetünk mindegyikében van parókus lelkészünk. Esperesi szolgálatom ideje alatt eddig ez az optimális állapot csak két napig állt fenn, 2008. június 28. és 30. között. Zalaistvádon közel 30 évig nem sikerült eljutni a lelkészválasztásig,

illetve az iktatásig. Két nappal azután, hogy hosszú idő után beiktathattuk az új zalaistvádi lelkészt, megürült a keszthelyi gyülekezet lelkészi hivatala. Azóta már itt is beiktattuk a közösség új lelkészét. Jó reménységünk van arra, hogy valamennyi gyülekezetben zavartalanul folyik a lelki építkezés.

Negatívumként éltem meg, amikor egyházmegei, kerületi és országos alkalmakat nem használtunk ki eléggé. Szomorú vagyok amiatt, hogy egyházmegeünk szebb időket élt újságja, a Kapernaum néhány száma túlterheltség miatt nem tudott megjelenni. Amiről nem tehetünk, de negatív változásként tapasztaltuk, az a kevés gyermek születése, kis közösségeink öregedése és fogyatkozása. A múlt évben sajnos odáig jutottunk, hogy el kellett adnunk egy feleslegessé vált evangélikus templomot Gadácson. Ebben az egykor szebb időket élt faluban a kitépítés és az urbanizáció miatt gyakorlatilag elfogytak az evangélikusok...

- Az esperesi szolgálat adminisztratív elfoglaltságai, anyagi jellegű ügyek, intézkedések mellett jut-e ideje a lelkészek lelképásztori gondozására?

- Kevés idő jut mindenre, így erre a fontos területre is. Az én lelkészi és esperesi tapasztalatom az, hogy a jó lelképásztori munkát elsősorban nem az időhiány, hanem a bizalomhiány akadályozza. Ahhoz, hogy valaki megnyíljon, és megnyissa előttünk a lelkét, ahhoz elsősorban nem az kell, hogy legyen egy, kettő vagy akár öt szabad óránk, hanem hogy bizalma legyen hozzánk. Ha ez megvan, akkor csak szervezés dolga, hogy megtaláljuk az alkalmas helyet és időt. Én arra törekszem, hogy egyházmegeünk lelkészei érezzék nyitottságomat, érdeklődésemet, jóindulatomat és segítő szándékomat. Úgy tapasztalom, hogy érzik. Ezt abból gondolom, hogy ők is megtisztelnek bizalmukkal, kérdéseikkel, problémáikkal, megosztják velem terveiket és terheiket is.

- Hogyan éli meg az egyházmege lelkészi kara a fraternitást?

- Tudjuk és érezzük, hogy szükségünk van egymásra. Elődomtól, Smidéliusz Zoltántól egy jó légkörű, családi lelkészi közösséget vettem át, amit igyekeztem megőrizni.

Hálás vagyok Istennek azért, hogy Zoltánnal őszinte barátságban, egymást segítve tudtunk és tudunk dolgozni. Így volt ez az ő esperesi szolgálata idején, és így van azóta is, hogy a stafétabot az én kezemben van. A lelkészi munkaközösségi alkalmainkat egyébként Deme Dávid lelkész személyében egy komoly, elkötelezett testvérünk vezeti. Szeretünk az ülésekre járni. Örülünk, ha találkozhatunk egymással, beszélgethetünk és töltekezhetünk.

- A közelmúltban a Somogy Megyei Közgyűlés Somogy Polgáraiért Díj kitüntetésben részesítette. Hogy értékeli: egy világi kitüntetés előmozdíthatja-e azt, hogy az egyházra nemcsak mint különálló szervezetre tekintsenek, hanem a társadalom szerves részeként kezeljék?

- A kitüntetés ténye azt jelzi, hogy a megyei vezetők valamiért észrevették kicsi szóróvány közösségeinkben folyó élet értékét és annak társadalmi jelentőségét. Hogy a társadalom szélesebb körében egy egyházi személy „világi” elismerésének híre mennyire tudatformáló, azt nem tudom. Számomra mindenesetre öröm, hogy kitüntetésem indoklásában azt jelölték meg, ami esperesi szolgálatomhoz tartozik, illetve abból következnek: a somogyi evangélikus közösségekben folyó munka támogatását és koordinálását, a kulturális élet előmozdítását, a lelkészek segítését és gondozását valamint a megyei önkormányzat két szakbizottságában (egyházi kapcsolatok bizottsága és időügyi tanács) való munkámat.

Menyes Gyula (püspöki titkár, Győr)

Megkérdeztük...

dr. Mekis Viktória

jogász-közgazdászt, az országos iroda igazgatóhelyettesét

Milyen eredménnyel zárult a tavalyi 1%-os adófelajánlási kampányunk?

Ahogy azt tavaly júniusban jeleztem, az idei év elejére kaptunk adatokat az APEH-től a 2007. évi személyi jövedelemadó-bevallásokhoz kapcsolódó 1%-os felajánlásokról, amelyeket most közkinccsre tesztek (lásd a lap alján).

Nézzük meg, miről is árulkodnak az adatok! A tavalyi kampányunkkal 4624 új felajánlót tudtunk megszólítani, ami az

előző évi adatokhoz képest 11%-os növekedést jelent.

A felajánlók számánál nagyobb mértékben, közel 18,5%-kal nőtt a felajánlott személyi jövedelemadó összege. Ezen adatok alapján kijelenthetjük, hogy sikeres volt a tavalyi kampányunk. Azonban a táblázat utolsó két oszlopában szereplő számok mégsem adnak okot az örömrre.

A magánszemélyek által a személyi jövedelemadójukból felajánlott 1%-okból eredő összegeken túl az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvényben meghatározott mértékben további támogatásra jogosultak.

2008. január elsejétől a támogatások együttes alapja az egyházak számára a magánszemélyek által a személyi jövedelemadójukból felajánlott 1%-ok összege, de legalább a nyilatkozattal érintett évrre bevallott, az összesített adóalapot terhelő, adókedvezményekkel csökkentett személyi jövedelemadó 0,5%-ának és az egyházak számára a magánszemélyek által a személyi jövedelemadójukból felajánlott 1%-ok összegének pozitív különbözete. Korábbi években a kiegészítés mértéke elérte a 0,8%-ot (2003-ban), illetve a 0,9%-ot (2004-ben és 2006-ban) is. *Tehát az utolsó két oszlop adataiban bekövetkező csökkenés oka, hogy a korábbi évek kiegészítésének mértékét a magyar törvényhozás ilyen radikális mértékben csökkentette. A kiegészítés mértékének csökkenése kapcsán a kormányzat arra hivatkozik, hogy a kiegészítést garantáló Vatikáni Megállapodásban a magyar állam arra vállalt kötelezettséget, hogy a jelenlegi szabályozás szerinti 0,5%-ra egészíti ki a felajánlásokat.*

Vagyis hiába állapítjuk meg, hogy sikeres volt az 1%-ot gyűjtő kampányunk, hiszen korábban még sosem értünk el ennyi felajánlót, és a felajánlások összege is nőtt, összességében egyházunk mégis kevesebb 1%-os felajánláshoz jut.

Az adatok tükrében az idei évben is komoly feladatok várnak ránk a kampány megszervezése során. A korábbi években a felajánlási rendszer – különösen az adatvédelmi szempontok miatt – túl bonyolult volt, s jelenleg is az adózás nehéz átláthatósága, a rendelkezési lehetőségek sokfélesége elbizonytalanítja az állampolgárokat. Sokan még most sincsenek tisztában azzal, hogy az adójukból kétszer egy százalékról rendelkezhetnek.

Az 1%-os felajánlások lehetőségével kapcsolatban nagyon fontos, hogy felhívjuk az adózók figyelmét a felajánlások lehetőségére, egyben az adótudatosság fontosságára. Attól, hogy valaki nem tesz felajánlást, nem kell kevesebb adót fizetnie, csak a megfizetett adója teljes összegének felhasználásáról az állam rendelkezik.

adóév	felajánlók száma	tényleges felajánlás	kiegészítés	összesen
2006	42 231 fő	259 412 423 Ft	439 030 419 Ft	698 442 842 Ft
2007	46 855 fő	307 665 423 Ft	279 643 840 Ft	587 309 263 Ft

Tompa Mihály (1817-1868)

A MADÁR, FIAIHOZ

Száraz ágon, hallgató ajakkal
Meddig ültök, csüggedt madarak?
Nincs talán még elfeledve a dal,
Melyre egykor tanítottalak?!
Vagy ha elmúlt, s többé vissza nem jó
A víg ének s régi kedvetek:
Legyen a dal fájdalmas, merengő,
Fiaim, csak énekeljetek!

Nagy vihar volt. Feldúlt berkeinken
Enyhe, árnyas rejtek nem fogad;
S ti hallgattok? elkészültök innen?
Itt hagynátok bús anyátokat?!
Más berekben másképp szól az ének,
Ott nem értik a ti nyelveket...
Pusztá bár, az otthonos vidéknek,
Fiaim, csak énekeljetek!

Hozzatok dalt emlékül, a hajdan
Lomb- s virággal gazdag tájirul;
Zengjétek meg a jövőt, ha majdan
E kopár föld újra felvirul.
Dalotokra könnyebben derül fény,
Hamarabb kihajt a holt berek;
A jelennek búját édesítvén:
Fiaim, csak énekeljetek!

A bokorban itt az ősi fészek,
Mely növelte könnyű szárnyatok;
Meggpihenni most is abba tértek,
Bár a fellegek közt járjatok!
S most, hogy a szél összevissza tépte,
Úgy tennétek, mint az emberek?
Itt hagynátok, idegent cserélve...?
- Fiaim, csak énekeljetek!

(1852)

A bban van a mi igen fenséges, tiszta méltóságunk, és igazi, mindenható uraságunk, lelki királyságunk, hogy nincs jó avagy rossz dolog, ami nekem javamra ne válnék, ha hiszek, és hogy nekem semmire sincsen szükségem, ellenkezőleg az én hitem mindenre elégséges. Íme, ilyen drága és jó a keresztény ember szabadsága és hatalma.

Luther Márton

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nyugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

Szakál Árpád (ny. ev. lelkész, Nagykanizsa)

„Szent igédnek fáklafénye...”

Gondolatok a bibliaolvasó Útmutató heti zoltárversei alapján

HETVENED VASÁRNAP HETE

„Az ÚR az én kőszálam, váram és megmentőm, Istenem, kősziklám, nála keresek oltalmat, pajzsom, hatalmas szabadítóm, fellegváram!” (Zsolt 18,3)

A bibliai Dávid énekének ezek a sorai a keresztyén ember bizonyágtétele lehet Istennek iránta való szeretetéről. Mit mond el ez a bizonyágtétel a minket szerető Istenről? Csupa olyan szavakat, amelyek arról az Istenről szólnak, aki a mi szabadító, megmentő és megtartó Istenünk. Figyeljük csak ezeket a szavakat: erősség, kőszál, vár, megmentő, kőszikla, oltalom, pajzs, szabadító, fellegvár. Igen, adódnak alkalmak az életünkben, amikor szükségünk van Istenről kapott erőre. Jó tudnunk, hogy tőle mindig kérhetünk és kaphatunk erőt munkánk végzéséhez vagy veszedelemből való szabadulásunkhoz. Jó tudnunk, hogy Isten mindig kőszál és kőszikla lehet a mi életünkben, akibe belekapaszkodhatunk, vagy biztos talajt ad az életünk alá. Biztosak lehetünk abban, hogy Isten erős vára az életünknek, különben miért mondanánk: Erős vár a mi Istenünk. És a mi Istenünk mentő pajzsunk a gonoszság felénk röpülő nyilával szemben.

Mindezek megmutatják Istennek azt a szeretetét, amelyről hadd tegyek bizonyosságot két igével. „Megtartja az ÚR mindazokat, akik őt szeretik” (Zsolt 14,5) és „azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket.” (1Jn 4,19) Mikor szeretett már a minket megtartó Urstent? Már anyánk méhétől fogva szeret, mind a mai napig. És ez a szeretet örök. Mert ezt olvassuk az igében: „Örökké tart szeretete”. (Zsolt 136,1) Ez a szeretet mást is tett értünk. Megváltott minket a golgotai kereszten az ő Fiának, Jézus Krisztusnak kinszenvedés halálával. Ez a szeretet hív elő minket a halálból a feltámadás nagy és szent napján. Ez a szeretet tárja fel előttünk, hit által, az örök élet üdvösségének ajtaját.

Istennek ezért a szeretetért legyen valóság életünkben: „Hála az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus által”. (Róm 7,25) Igen, Istennek ezért a szeretetért is hálásak lehetünk neki életünk minden napján.

HATVANAD VASÁRNAP HETE

„Mert te gyújtasz nekem mécsest, Uram, fénysugarat ad nekem Istenem a sötétségben.” (Zsolt 18,29)

Igen, ez a világ, amely körülvesz minket, néha nagyon sötét. És most nem az éjszaka sötétségére gondolok, hanem a bűn sötétségére. Igazság, amit Ezsaiás próféta ír le: „Sötétség borítja a földet.” (Ézs 60,2) Mert Jézus szava szerint: „Az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert gonoszak voltak cselekedeteik.” (Jn 3,19) Ezek azok a cselekedetek, amelyekről Pál apostol ezt írja: „a sötétség terméketlen cselekedetei.” (Ef 5,11)

Ezek után a szomorú szavak után milyen öröm olvasni a zoltár szavait: „Te gyújtasz mécsest, Uram”. Mi ez a méces, amit Isten meggyújt nekünk? Nem más, mint az ő igéje, amit az ő Fia, Jézus Krisztus kezdett el hirdetni, amikor „a templomban tanította a népet, és hirdette az evangéliumot”. (Lk 20,1) De nemcsak ott, hanem máshol is és máskor is. Ezért imádkozott így Jézus az Atyához a főpapi imádságában: „En nekik adtam igédet.” (Jn 17,14)

Isten igéje ma is szól, és „fénysugarat ad nekem Istenem a sötétségben.” Ugye kell nekünk ennek az isteni mécesnek a világossága? Hiszen csak ennek fénye mellett találjuk meg azt az utat, amelyen nekünk, keresztyéneknek járnunk kell Isten vezetésével. Ezért jó, hogy ha minden igehallgatás előtt ezzel a kéréssel fordulunk Istenünkhöz: „utadat Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem!” (Zsolt 25,4)

Isten meghallgatja és teljesíti ezt a kérésünket is, és így az ő meggyújtott mécesének fénye mellett és a tőle kapott fénysugarban járhatunk az ő útjait és ösvényeit. Az ő vezetése mellett ebben a sötét világban így lehetünk mi az ő gyermekei, és így lehet a mi életünk keresztyén élet a mindennapokban. Így szólnak nekünk is Pál apostol szavai, amelyeket a thesszalonikai gyülekezet tagjainak írt: „valamennyien a világosság és a nappal fia vagytok, nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé”. (1Thessz 5,5)

ÖTVENED VASÁRNAP HETE

„Uram, ki lehet sátrának vendége? Ki tartózkodhat szent hegyeden?” (Zsolt 15,1)

A következőkben erre a kérdésre olvashatjuk a feleletet a zoltár alapján: „az, aki feddhetetlenül él.” Mi a feddhetetlen élet? Az igazságra való törekvés azzal is, hogy az igazat szól-

juk. Mennyi hazugság van az emberi életben? Már a kicsiny gyermekek se mondanak sokszor igazat, hanem hazudnak. Hányszor vágják ki magukat az emberek kellemetlennek tűnő helyzetükből úgy, hogy nem mondanak igazat, hanem hazugsággal jónak tüntetik fel magukat. Hányszor tüntetik fel magukat az emberek jónak egy kis hazugsággal vagy füllentéssel, amikor rosszat cselekedtek vagy mondtak. Hányszor vezeti félre az egyik ember a másikat, amikor nem mondja meg neki az igazságot, hanem hazugsággal becsapja.

De nemcsak szóval lehet ártani embertársunknak, hanem cselekedettel is. Amikor az egyik rosszat tesz a másikkal. Talán még ennél is rosszabb, amikor az egyik ember rosszat mond a másikra, meggyalázza a másikat. Vagy más: hányan hagyják magukat megvesztegetni pénzzel, kedves szóval vagy hamis szeretettel.

Aki Isten színe elé akar járulni akár csendes imában, akár az istentiszteletre menve, tartózkodjék ezektől a zoltárban említett bűnöktől, vagy pedig vallja meg és bánja meg ezeket a bűnöket, és kérjen rájuk bűnbocsánatot imádságban. Az sem baj, hogy ha nem felejtünk el Luther Márton szavait, amelyek a Kis kátéban olvashatók. Luther a nyolcadik parancsolatot, amely így szól: „ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyosságot”, így magyarázta: „Isten féltünk és szeretünk kell, hogy felebarátunkat hazugságba ne keverjük, el ne áruljuk, háta mögött meg ne szóljuk, se rossz híret ne költünk, hanem inkább mentsük, jót mondjunk róla, és mindent javára magyarázzunk!”

Még ezt a mondatot találjuk a Kis kátéban: „a nyolcadik parancsolat embertársaink becsületét védi, és igazmondásra kötelez”.

Végül két idézet a Bibliából, amelyen jó elgondolkozunk. Pál apostol írja az efezusi gyülekezetnek: „Vessétek le a hazugságot!” (4,25), valamint Jakab levelében ezt olvassuk: „Ne rágalmazzatok egymást, testvéreim!”. (4,11)

BŐJT 1. (INVOCAVIT) VASÁRNAPJÁNAK HETE

„Kegyelmezz, Uram, mert elcsüggedtem.” (Zsolt 6,3)

Bőjt első vasárnapjával elkezdődik a bűnbánat és a bűnvallás ideje. Sok minden elcsüggeszti az embert az életben, sok minden okoz bánatot az élet napjaiban. Jó, hogyha ezek között ott van a bűnbánat is. Ezen a vasárnapon a templomban az oltár előtt felolvasandó igék közül az egyiknek ez a címe a Bibliában: „a bűnbeesés.” A másik ige pedig arról szól, hogy az ördög hogyan kísértette meg Isten Fiát, Jézus Krisztust.

Igen, a ma emberét is sokszor megkísérti a sátán. A ma ember is bűnbe eső ember. Csak az a kérdés, hogy az ember felismeri-e a bűnt az életében, és támad-e benne bűnbánat és bűnvallás. A bűn felismerése, a bűnbánat és a bűnvallás, három fontos dolog az ember életében.

Első a bűn felismerése. Péter – miután háromszor megtagadta Jézust – „kiment és keservesen sírt”. (Lk 22,62) Igen, Péter felismerte a bűnét. Nem mentegette magát, hogy nem tehetett mást. Mi emberek, ha felismerjük elkövetett bűnünket, készek vagyunk önmagunk mentegetésére, a körülményekre való hivatkozásra. Azt mondjuk, hogy így alakultak a dolgok, nem tehetünk mást.

Így nem jutunk el bűnbánatra. Pedig a bűnbánat nagy lépés azon az úton, amikor visszafordulunk Istenünkhöz, akitől a bűnünk elfordított. Pedig csak ez a lépés vezet el minket a bűnvalláshoz. És ha ez megtörténik, akkor jön a nagy fordulat, amelyről az ige így beszél: „Ha megvalljuk bűneinket: hű és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket.” (1Jn 1,9)

Így jutunk el a bűnbocsánatra, amelyet Isten kegyelméből kapunk meg. Kegyelem és bűnbocsánat. Mert a mi Istenünk bűnbocsátó, kegyelmes Isten, ha így járunk szent színe elé.

„Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.” (Tit 2,11) Kiben? Az ő szent Fiában, Jézus Krisztusban. Amikor emberré lett az Isten Fia. A Fiú Isten hozta el az Atya Isten kegyelmét erre a világra nekünk, embereknek. Ez által a kegyelem és hit által van bűnbocsánatunk, mert „a ti bűneitek megbocsátattak az ő nevéért.” (1Jn 2,12)

Isten kegyelmes bocsánata által miénk az örök üdvösség. Mert „titeket Isten hatalma őriz hit által az üdvösségre, amely készen van, hogy nyilvánvaló legyen az utolsó időben.” (1Pt 1,5)

Hiszük, hogy Jézus Krisztus, Isten Fia értünk szenvedett és halt meg a keresztfán, és őbenne van – az ő neve által – a mi megváltásunk, bűneink bocsánata, kegyelme gazdagságából.” (Ef 1,7)

Elcsüggedésünk és bűnbánatunk idején mindig jusson eszünkbe Isten igéje: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vessen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

Balogh József (költő, pedagógus, Szombathely)

FÉNYVIRÁGZÁS A REMÉNYIK SÁNDOR EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

A tél szigorát éreztük január 16-án, azon a napon, amikor alapos előkészületek után folytatódott a nemes hagyomány: evangélikus iskolánk egyik legjelesebb közösségi napja, a Magyar Kultúra Napján (hazánkban 1989 óta ünnepeljük) köszöntöttük 186 éves nemzeti imánkat, Kölcsey Ferenc Himnuszát.

Mint a Gazdag Erzsébet vers- és mesemondó versenyünk ötletgazdája írom, hogy ennek különlegessége abban áll, hogy óvodás és alsó tagozatos diákok méretetnek meg három kategóriában: óvodai korcsoport, 1–2. és 3–4. osztályosok. (Gazdag Erzsébet elsősorban az 5–10 évesek költője volt, 1987 óta nyugszik Szombathelyen a Jáki úti sírkertben.) Minden esztendőben kötelezően egy Gazdag Erzsébet-mű s egy, az életkornak megfelelő szabadon választott irodalmi alkotás bemutatása történik a szakmai zsűri előtt.

Idén 44 gyerek tisztelte meg egy-egy intézményt képviselve iskolánk rendezvényét. Örömmel, hogy az írott és elektronikus média előzetesen többször is hírt adott a leendő régiós eseményről, majd utána szintén beszámolt róla.

Büszkén említjük, hogy egyházunk elnök-püspöke, Ittész János is megítélte jelenlétével a megnyitót, fővédnöke pedig Gregersen-Labossa György szombathelyi lelkész volt. Eljött Benkő Katalin, egyházunk oktatási osztályának képviselője, és Heckenast Gusztáv is, aki városunk oktatási osztályának vezetője.

A 9 órától délig tartó eseménysorozaton a szokásnak megfelelően több művészeti ág találkozott az iskola falai között. Az irodalmat a kis vers- és mesemondók képviselték, valamint Devecsery László és jómagam, mint költő-pedagógusok, kik új köteteinket is dedikáltuk. A zenét a Grazban tanuló 17 éves Kiss Márton ifjú zongorista és Fölnagy Csaba énekmondó, valamint zenésztársainak előadása képviselte.

Volt még kézműves-foglalkoztató, a képzőművészetet pedig dr. Tatai-Szabó Miklós fotótárlata – 68 képpel – képviselte a suligalérián.

A szakzsűriben foglalt helyet Ittész Jánosné nyelvész-tanárnő, H. Nagy Katalin, a Mesebolt Bábszínház vezetője és helyettese, Prikazovics Ferenc, aki a zsűri elnöke volt, Németh Adrienn iskolánk egyik tapasztalt tanítónője, Kiss János, az

Apáczai Kiadó szakreferense, valamint Devecsery László költő, író, drámapedagógus.

A hagyománynak megfelelően a versenyt Satory Károly igazgató és Hargitai Helga tanárnő, a Gazdag Erzsébet Irodalmi Alapítvány Kuratóriumának tagja nyitotta meg, illetve köszöntötte a megjelenteket. A nagyszerű délelőtt végén közös fényképezés várt a gyerekekre, a kategóriák győztesei pedig előadták díjnyertes műveiket. Ez idén azzal bővült, hogy a Városi Televízió meghívta a három legjobb produkciót, bemutatkozási lehetőséget kínálva.

Sok-sok segítő mellett külön meg kell említeni a fő támogatót, az alapítvány kuratóriumát, evangélikus egyházunkat, az Apáczai Kiadót, a Mesebolt Bábszínházat, valamint a Mc'Donalds-ot, akik értékes ajándékokat biztosítottak a bőkezű díjazáshoz.

Igazi téli fényvirágzás volt ez a nap, legyen így 2010-ben is!

Hóbaglyok a kissomlyói templomban...

Minden teremtmény dicsérje az Urat!

Magyarországon rendkívül ritka a hóbagoly. Ennek ellenére, amikor 2008 szeptemberében a kissomlyói evangélikus templom toronysisakjának felújítását elkezdtük, kis időre fel kellett függeszteni a munkálatokat, mert az alpinisták egy hóbagolyfészekre letek, melyben három fiatal baglyot találtak.

A nemes madarak első ránézésre élettelennek bizonyultak, de a gyorsan kiérkező madárvédők elmagyarázták, hogy ilyenkor holtan tetteik magukat, így védekeznek. Rövid vizsgálódás után kiderült, hogy valóban élnek, szívük hevesen vert, érintésre elfordították a fejcskőket, becsukták szemüket. A kis teremtményeket elvitték, azzal az ígérettel, hogy ha biztonságos faladát készítünk számukra a toronyban, akkor visszakapjuk őket.

Egy hónap múlva befejeztük a megkezdett felújítási munkákat, és az elkészült fészekháza néhány nap múlva beköltözethették hóbaglyainkat, akik ekkorra már szép fehér tollazattal, meggyűrűzve érkeztek szülőhelyükre. A Madárvédő Egyesület még egy hóbaglyot bízott gondozásunkra. Azóta a kis ragadozók – gondolom, nem csak hálából – szorgalmasan pusztítják a templomba települt rágcsálókat.

2008. október 26-án, templomszentelési hálaadó ünnepünkön templomunk tornyában két, szépen fejlett hóbagoly pár is dicsérte az Urat, mialatt „lent” a gyülekezet hálás szívvel imádkozott, énekelt!

Cserági Istvánné

Értesítés és meghívó

Szeretettel értesítjük a hitoktatókat és a lelkészeket, hogy a **XVIII. Országos Evangélikus Hittanversennyel és a VIII. Országos Evangélikus Bábversennyel** kapcsolatos információk letölthetők az Országos Iroda honlapjáról!

Elérhető a:

<http://orszagos.lutheran.hu/osztalyok/gyermek-es-ifjusagi-osztaly>

A dokumentumok a GYIO gyermekeknek és fiataloknak szóló programok 2009 tavaszán mappában találhatóak.

Valamint idén először

Szélrózsá-utótalálkozót

szervezünk 2009. február 28-án, Túl a határon címmel!

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ,
1131 Budapest, József Attila tér 4.

További információkat szintén a honlapon találhatnak!

Minden Szélrózsá-résztevőt és érdeklődőt nagy szeretettel várunk!

A honlapon megtalálható hirdetések az Evangélikus Élet január 25. számában is megjelentek.

Kérem, amennyiben kérdésük van, forduljanak hozzánk, szívesen segítünk Önöknek!

Pál Marietta
gyermekreferens
marietta.pal@lutheran.hu

Huszák Zsolt
ifjúsági referens
zsolt.huszak@lutheran.hu

MEE Gyermek- és Ifjúsági Osztály
1-486-3542, 20/824-4454
1-429-2037, 20/824-3870

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük januári rejtvényünkre beküldött megfejtéseiteket. Akik vállalták, hogy megbirkóznak ezzel a nehezebb feladattal, azok sikeresen teljesítették. A kért bibliai nevek helyes sorrendje a következő:

ÁDÁM, MÓZES, SALAMON, NOÉ, ÉVA, ANNA, ANDRÁS, SÁMUEL, LÁZÁR

Jézus nevének a jelentése: ÜDVÖZÍTŐ

Januári feladványunk után a pontok gyűjtése a következőképpen módosult:

- Ajtony Emese, Győr (20)
Asbóth Dorina, Rábca kapai (20)
Beledi hittanosok (20)
Nagy Bálint, Hegyeshalom (20)
Nagy Réka, Hegyeshalom (20)
Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (20)
Bertha Anna, Sopron (10)
Nagy Zsolt, Szentantalfa (10)
Németh Szandra, Csorna (10)
Tapolcai Márton, Sopronnémeti (10)
Tóth Márta, Lébény (10)

A naptár szerint februárban, böjtelő havában járunk, amely a farsang időszaka. Az egyházi évben ezekhez a napokhoz nem kötődik jelentős ünnep, a néphagyományban viszont annál több farsangi szokás maradt fenn.

Ez a böjtöt megelőző néhány hét az álarcos felvonulások, zenés, táncos mulatságok ideje. Gyerekek és felnőttek vidám és ötletes jelmezeket öltenek magukra, így búcsúztatják a telet. A maskarák mögé bújva mindenki azzá válhat egy rövid időre, amivé szeretne – megnevettetve, megdöbbentve vagy ámulatba ejtve ezzel társait. Másnak mutatjuk magunkat, mint amilyenek valójában vagyunk. Az arcunk elé tett álarcokkal tökéletesen elleplezhetjük kilétünket. A mulatság végén azonban lekerülnek a maszkok, felfedjük, kik is vagyunk valójában.

De mit gondoltok: csak farsangkor viselünk álarcot? Bizony sokan a mindennapi életükben is elrejtik valódi énjüket. Sokszor jobb embernek, jobb gyerekeknek, jobb kereszténynek mutatjuk magunkat, mint amilyenek vagyunk. A kétféle álarcviselés között azonban nagy különbség van. Míg a bálon az csak játék, az életben nem más, mint képmutatás, színlelés. Becsapunk vele másokat, sokszor még saját magunkat is, mert nem merjük vállalni igazi arcunkat.

Van azonban valaki, aki előtt nem színlelhetünk: mennyei Atyánk a szívünk mélyébe lát. Ő ismeri minden jó és rossz tettünket, gondolatunkat. Ismer, és mégis szeret minket! Így fogad el bennünket a hibáinkkal együtt, így vagyunk értékesek számára. Nem várja el, hogy tökéletesek legyünk, csak azt, hogy törekedjünk a jóra. Forduljunk hozzá bátran álarcok nélkül, tárjuk ki előtte szívünket imádságainkban, hisz az ima a legőszintébb kapcsolat Isten és az ember között.

Jézus így beszél erről: „Amikor imádkoztok, ne legyetek olyanok, mint a képmutatók... amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódát bezárva imádkozzál Atyához titokban.” (Máté 6, 5-6. Az ige figyelmeztet bennünket arra, hogy csak a legtisztabb, szívünk mélyéről jövő imádság talál meghallgatásra, amelyben a Mindenható elé tárjuk kéréseinket, bűnbánattal megvalljuk vétkeinket, és hálát adunk az ő végtelen kegyelméért és szeretetéért!

A rejtvény feladatainak megoldásához az Úrtól tanult imádság, a Miatyánk pontos ismeretére lesz szükségetek.

1. feladat: Találjátok meg az imádságnak azokat a szavait, amelyeknek betűit betűrendben adtam meg!

AAHLMOT
BEECKMNNNY
ÁBCEGKMNSTU
EECKNNRTYY

CDÉGIÖSS
AABDÍSSTZ
EEEEKLNSSSTZ
ÁDGOORSZ
GLNOOÓSTZ
EEÉIKKNTTV
DFLNÖÖ

2. feladat: Írjátok be a szavakat a táblázatba abban a sorrendben, ahogy a Miatyánkban szerepelnek!

Grid for crossword puzzle with 11 columns and 14 rows, some cells shaded grey.

3. feladat: A sötét négyzetekbe került betűkből állítsatok össze egy két szóból álló kifejezést! Hogyan kapcsolódik ez a Miatyánkhoz?

Megfejtésként a kifejezést és a magyarázatot várom tőletek!

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékesebb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen külditek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kiatartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2009. február 28.

Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége
9001 Győr Pf.: 1639

Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!

Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ
Nyreményszelvény 2009. február

Név, életkor:.....

Lakcím:.....

A megfejtést külön lapra írdok!.. ..

Miért kell(ene) nekünk új liturgia?

Számos gyülekezetben kavart nagy vihart az „új” liturgia bevezetésének kérdése. Hiába magyarázzák teológusok, hogy az „új” nem is új, hanem éppen a régi, az eredeti lutheri istentisztelet, és a „rég” nem is olyan régi, sokan mégis hajthatatlanok, és követelik, hogy minden maradjon úgy, ahogy azt megszokták és szeretik.

Az új liturgia körüli problémák egyik lényeges pontja az úrvacsora. A kérdés az, hogy az istentisztelet függeléke-e az úrvacsora a különleges hívők számára (esetleg a különleges bűnösök számára) vagy az istentisztelet szerves része? A nagy ünnepekhez tartozik-e, vagy a minden vasárnapi istentisztelethez?

A vita a reformáció idején kezdődött. Luther meg akart tartani mindent, ami nem ellenkezett az „ingyen, kegyelemből” való megigazulás tanításával, tehát folytatta a hagyományos istentiszteleti rendet. A zwingliánus, kálvini reformáció viszont eltörölte mindent, ami emlékeztetett a római misére. Eltűntek az oltárok, a feszületek, a képek – korábban még az orgona is –, és középre került a szószék. Azokban az országokban, ahol a lutheri reformáció

győzött, az istentiszteleti rend nem sokat változott, ott sok helyen a mai napig is „misének” nevezik a vasárnapi istentiszteletet, és természetesen mindig úrvacsorával.

Nálunk, főleg az ellenreformáció miatt, másképpen alakult a helyzet. Legtöbb helyen elvették a templomokat az evangélikusoktól, a lelkészeket üldözték, bebörtönözték. Ilyen helyzetben a tanítás, az igehirdetés került a középpontba, az úrvacsorai alkalmak ritkábbak lettek. Később ehhez még a racionalizmus is hozzájárult, amikor mindent az értelemmel kellett magyarázni, józan ésszel viszont nehéz volt felfogni, hogy a kenyér és a bor Krisztus „valóságos” teste és vére. Az úrvacsora a nagypénteki emlékezés és az évenkénti „gyónás” alkalma lett. Így lettünk mi, evangélikusok az idők folyamán istentiszteleti gyakorlatunkban reformátusok.

Mivel az utóbbi években egyre több kapcsolatunk van a nyugati és az északi országok evangélikusságával, természetes, hogy észrevesszük a különbségeket, és észrevesszük, hogy mi elfelejtettünk valamit abból, ami eredetileg az evangélikus identitásunkhoz tartozott.

Mi, evangélikusok úgy gondoljuk, hogy az őskeresztények idejétől kezdve a vasárnapi istentisztelet lényege a kenyér megtörése, a feltámadott Úr magasztalása, aki jelen van a kenyérben és borban, hogy magát adja nekünk.

Bizonyára ma is sokan úgy gondolják, hogy az istentisztelet lényege az igehirdetés, az értelemre ható *beszéd*. Mégsem véletlen az, hogy az Úr Jézus kézzelfogható, „megízlelhető” jeleit is adta nekünk annak, hogy ő valósággal közöttünk és bennünk van. Ezért mondta: „ezt cselekedjétek az én emlékezétemre”.

Természetesen nagy befolyása van álláspontunkra annak, hogy melyik hagyományban nőttünk fel, mit szoktunk meg, de aki egyszer megtapasztalta, hogy milyen erőt ad az úrvacsorai liturgiában vasárnapról vasárnapra magasztalni a feltámadott Urat, és hallani, hogy „érted adatott bűnök bocsánatára”, annak hiányérzete van, ha elmarad az úrvacsora a vasárnapi istentiszteleten.

Szilas Attila (ny. ev. lelkész, Várpalota)

Lapunk szerkesztőbizottságának döntése értelmében ezen az oldalon helyet adunk rövid hozzászólásoknak, cikkeknek, egyfajta fórumnak, amelyek egyházunk közvéleményét foglalkoztató kérdéseket tárgyalnak. Várjuk tehát ilyen jellegű rövid írásait a szerkesztőség címére.
Cím: 9021 Győr, Bajcsy Zs. u. 26. Pf: 1639. Fax: 96/516-169; harangszo@lutheran.hu

Feladó: DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY